

NORGES HØYESTERETT

Den 26. september 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Noer og Falch i

HR-2019-1795-U, (sak nr. 19-136996SIV-HRET), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Kolbjørn Rødseth Wisth)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder avslag på søknad om åpning av gjeldsforhandling.
- (2) Namsfogden i Oslo avsto i vedtak 25. oktober 2018 As søknad om gjeldsforhandling.
- (3) A klaget, og i kjennelse 25. mars 2019 tok Oslo byfogdembete klagen ikke til følge. Begrunnelsen var at det ville være åpenbart støtende å åpne gjeldsforhandling, jf. gjeldsordningsloven § 1-4, fordi A ikke hadde gjort noen forsøk på å utnytte sitt inntektspotensial. Det var ikke avgjørende at hun hadde barn i skolepliktig alder og gamle foreldre fordi de bor i India.
- (4) A anket til Borgarting lagmannsrett, som avsa kjennelse 5. august 2019 med denne slutningen:

«Anken forkastes.»
- (5) A har anket til Høyesterett. Anken må forstås slik at den retter seg mot lovtolkningen. Hun anfører at lagmannsretten har tolket begrepet «åpenbart vil virke støtende» for vidt. Dette omfatter ikke tilfeller hvor søkeren måtte ha et inntektspotensial som ikke er fullt ut utnyttet. Det er den dårlige betalingsviljen og den klart illojale opptreden som bestemmelsen er ment å ramme.
- (6) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke over lagmannsrettens kjennelse. Utvalgets kompetanse er da begrenset etter tvisteloven § 30-6. Anken gjelder lovtolkningen, som utvalget kan prøve.
- (7) Det følger av gjeldsordningsloven § 1-4 andre ledd at åpning av gjeldsforhandling skal nektes «dersom det åpenbart vil virke støtende for andre skyldnere eller samfunnet for øvrig». Deretter er det listet opp visse omstendigheter som det «særlig [skal] legges vekt på». Blant dem er at skyldneren i den nærmeste tiden før søknad fremsettes, «på sterkt klanderverdig måte, har unnlatt å oppfylle sine forpliktelser så langt det var mulig».

- (8) Lagmannsretten, som siterer byfogdembetes kjennelse, har forstått lovregelen slik:

«Kravet om at det skal være åpenbart støtende, er et strengt kriterium. Regelen er en snever unntaksregel som er en ment som en sikkerhetsventil der gjeldsforhandling ikke bør komme i stand på grunn av kritikkverdige forhold hos skyldneren. Det følger av forarbeidene at det skal legges et lempeligere støtende-kriterium til grunn ved åpningen av gjeldsforhandlinger enn ved stadfestelse av et forslag til tvungen gjeldsordning, jf. Ot.prp. nr. 99 (2001–2002) side 24. Det skal imidlertid ikke åpnes gjeldsforhandling dersom det på åpningstidspunktet foreligger kjente forhold som bør lede til at gjeldsordning nektes, jf. Ot.prp. nr. 99 (2001–2002) side 27.

Støtende-vurderingen etter gjeldsordningsloven § 1-4 annet ledd forutsetter en bred vurdering av alle relevante momenter. Loven lister selv opp en del momenter som skal tillegges særlig vekt, men listen er ikke uttømmende og gjeldsforhandling kan nektes også grunnlag av andre omstendigheter enn de som der er nevnt.»

- (9) Dette gir etter ankeutvalgets syn uttrykk for en riktig generell forståelse av gjeldsordningsloven § 1-4 andre ledd. I forlengelsen uttrykker lagmannsretten:

«Selv om det ikke er opplistet som et moment i loven, kan det i en konkret sak således være relevant å legge vekt på om søkeren har utnyttet sitt inntekspotensial. Etter gjeldsordningsloven § 1-1 er det dessuten en grunnforutsetning for gjeldsordning at skyldneren skal innfri sine forpliktelser så langt det er mulig. I dette ligger også et krav om å utnytte sitt inntekspotensial.»

- (10) Ankeutvalget er enig i at søkerens manglende utnyttning av sitt inntekspotensial vil være et relevant moment, som etter omstendighetene også kan være tungtveiende, i vurderingen av om det åpenbart vil virke støtende å åpne gjeldsforhandlinger.
- (11) I dette tilfellet fremgår det av lagmannsrettens kjennelse at lagmannsretten også har vektlagt andre momenter enn bare det at klager ikke har ønsket å kvalifisere seg for eller søke arbeid. Avslutningsvis i kjennelsen heter det således:

«Etter en samlet vurdering er lagmannsretten enig med Oslo byfogdembete i at det vil være åpenbart støtende å åpne gjeldsforhandlinger i saken. ... Det sentrale i støtendevurderingen har vært at søkeren ikke har utnyttet sitt inntekspotensial, men andre momenter, som søkerens utdanning og arbeidserfaring samt omsorgssituasjonen er også tatt i betraktning. Byfogdembetet har etter lagmannsrettens syn foretatt en tilstrekkelig bred vurdering av om vilkårene for åpning av gjeldsforhandlinger er oppfylt. Det som er anført i anken fører ikke til noen annen vurdering av spørsmålet om søkeren har utnyttet sitt inntekspotensial. Søkeren er bosatt i Norge, og det må legges til grunn at hun kan arbeide når hun oppholder seg her. Som nevnt er det en grunnforutsetning for gjeldsordningsloven at skyldneren skal innfri sine forpliktelser så langt det er mulig. Når søkeren ikke vil forsøke å kvalifisere seg eller søke arbeid, og anser eventuelt arbeid som Sisyfos-arbeid fordi gjeldsforpliktelsen er så stor, jf. bemerkningene til namsfogdens oversendelse, er det åpenbart støtende å åpne gjeldsforhandling.»

- (12) Begrunnelsen viser etter ankeutvalgets syn at kjennelsen bygger på en riktig forståelse av gjeldsordningsloven § 1-4 andre ledd.
- (13) Anken må derfor forkastes.
- (14) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Anken forkastes.

Ragnhild Noer
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Ingvald Falch
(sign.)